

Dooradering & Water

Beheerpakketten Agrarisch Natuur- & Landschapsbeheer 2025

Versie: 17 oktober 2024 (Wijzigingen voorbehouden)

13 Kruidenrijke graslandrand & duurzaam slootbeheer

Introductie

Graslandranden zijn bedoeld ter verbetering van de waterkwaliteit en de biodiversiteit in en rondom de sloot. Ze worden niet bemest en later gemaaid. Graslandranden brengen daarnaast in het voorjaar een mozaïekpatroon terug in het cultuurlandschap. Ze bieden voedsel, veiligheid en voorplantingshabitat. Vogels en eenden vinden er een veilige broedgelegenheid en voedsel voor kuikens. Vlinders, bijen en hommels en andere insecten profiteren van het aanbod van bloemen. Hazen en jonge reeën kunnen er in schuilen. Doordat deze randen niet bemest worden, spoelen er minder nutriënten uit naar het oppervlaktewater. De rand fungeert hierbij als buffer. De combinatie van de kruidenrijke graslandrand met duurzaam slootbeheer, verbeterd het leefgebied voor vissen en amfibieën etc. in en rondom de sloot. Duurzaam slootbeheer bestaat altijd uit de combinatie van ecologisch slootschonen en baggeren met de baggerpomp.

Beheervoorwaarden

- De graslandrand is vanaf de insteek van de watergang 3, 4 of 5 meter (keuze deelnemer) breed.
- De graslandrand mag niet worden gescheurd en/of gefreesd.
- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op min 90 % van de oppervlakte.
- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit lijst b zijn in een transect aanwezig in de periode van 1 april tot 1 oktober.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
- De graslandrand wordt jaarrond niet geklepeld, bemest en er wordt geen bagger opgebracht.
- Maaien is niet toegestaan voor 15 juni.
Kopakkers smaller dan 15 meter mogen voor 15 juni tot 1 meter uit de slootkant worden meegemaaid.
- Beweiding is altijd toegestaan.
- Het slootvuil wordt boven de insteek (niet in het talud) neergelegd, dit biedt slootdieren de gelegenheid terug te kruipen in de sloot. Na een paar dagen wordt het afgevoerd; of anders voor 1 april verwerken d.m.v. bv. een wallenfrees.
- Op de aangrenzende sloten wordt duurzaam slootbeheer (ecologisch slootschonen + baggeren met baggerpomp) toegepast. *Deze voorwaarde is n.v.t. wanneer de watergang door bv. het waterschap wordt onderhouden.*

Pakketten

	<u>Tarief/ha</u>	3 meter	4 meter	5 meter
Kruidenrijke graslandrand inclusief duurzaam slootbeheer	c.1)	c.2)	c.3)	
Kruidenrijke graslandrand exclusief duurzaam slootbeheer	c.4)	c.5)	c.6)	

Duurzaam slootbeheer – Ecologisch slootschonen

Introductie

Ten behoeve van de flora en fauna in de sloot blijft ieder jaar een deel van de vegetatie in de sloot staan, het is dus niet de bedoeling om de sloot volledig te schonen.

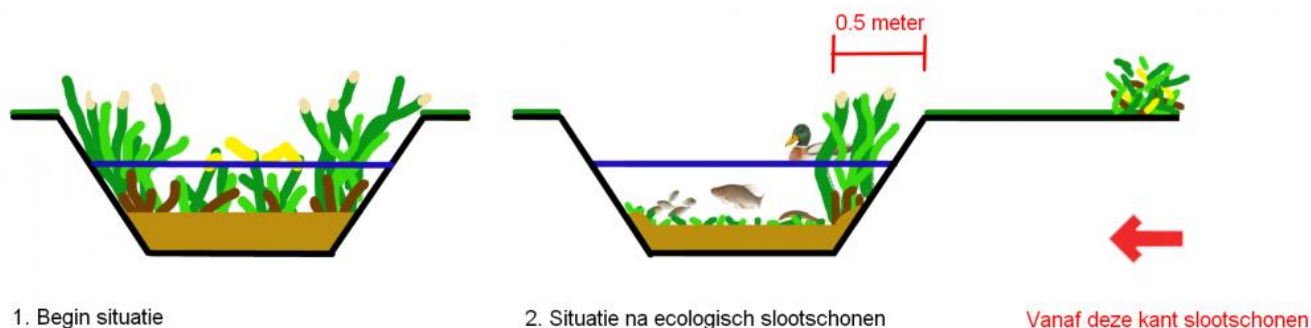
Er wordt op één kant van het talud niet geschoond. De maaikorf wordt idealiter aan de overzijde van de sloot ingezet en halverwege de sloot of 0,5 m voor het talud omhoog gehaald (het is de bedoeling dat 25 – 75% van de vegetatie blijft staan). Hierdoor kunnen vissen voor de maaikorf weg komen en worden ze niet tussen de vegetatie geklemd en op de kant gezet. Bij brede sloten is het praktisch om vanuit het midden van de sloot naar de aanliggende oever toe te werken. Doordat het grootste deel van de sloot wordt geschoond, blijft de waterdoorstroom gegarandeerd. Er wordt geadviseerd om elk jaar het talud waar niet geschoond wordt om te wisselen.

foto links: Vanuit het midden naar de trekker toewerken / foto rechts: vanaf de overzijde beginnen en 0,5 meter voor talud omhooghalen.

Ecologisch slootschonen

- De meest geschikte periode van slootschonen is 1 september – 1 november.
- Sloten worden gefaseerd geschoond, bij voorkeur volgens een slotenplan. Dat betekent het ene jaar de ene kant, het andere jaar de andere kant. Bij het slootschonen wordt gebruik gemaakt van een maaikorf of een eco-reiniger. Andere slootreinigingsapparatuur kan ook gebruikt worden mits het bodemprofiel, inclusief de wortels van waterplanten in de sloot, niet beschadigd wordt.
- Minimaal 25% tot maximaal 75% van de eenheid onder beheer wordt jaarlijks geschoond. Het is dus van belang dat een deel van de slootvegetatie blijft staan.
- Klepelen in de beheereenheid of het talud is niet toegestaan. Maaien is wel toegestaan.
- Het slootvuil wordt boven de insteek (niet in het talud) neergelegd, dit biedt slootdieren de gelegenheid terug te kruipen in de sloot. Na een paar dagen wordt het afgevoerd; of anders voor 1 april verwerken d.m.v. bv. een wallenfrees.

Figuur 1: aanbevolen werkwijze ecologisch slootschonen.

Duurzaam slootbeheer – Baggeren met de baggerpomp

Introductie

Met baggeren wordt de nutriëntrijke bagger uit de sloot verwijderd waardoor de afvoercapaciteit verbetert en de nalevering van nutriënten uit de waterbodem aan het oppervlaktewater afneemt. Er wordt rekening gehouden met de ecologische kwaliteit en diversiteit aan soorten in de sloot.

Baggerspuiten is bedoeld om delen van de sloot op diepte te houden en de baggerlaag niet te dik te laten worden. Bij ecologisch slootschonen wordt er weinig tot geen bagger uit de sloot gehaald waardoor het nodig is om de paar jaar te baggeren met de baggerpomp. Tijdens het baggeren wordt variatie in de dikte van de baggerlaag aangebracht zodat soorten als modderkruiper geschikt leefgebied houden. De baggerlaag in de sloot is in ideale omstandigheden variërend van 10 – 50 cm dik.

Beheervoorwaarden

- De baggerwerkzaamheden worden uitgevoerd tussen 1 september en 1 november.
- Bagger wordt met inachtneming van de mestvrije zone op de aangrenzende landbouwgrond gespoten.
- Bij brede sloten (>7-8 meter) zijn twee voren toegestaan, anders één voor.
- Sloten worden één keer per 4-5 jaar gebaggerd i.c.m. ecologisch slootschonen. Dit gebeurt volgens een slotenplan.
- Er wordt alternerend gebaggerd waarbij er stukken hoger of lager worden gebaggerd om variatie in baggerdikte te creëren. Een baggerdikte variërend tussen 10-50 cm is optimaal.
- Baggeren gebeurt richting een open einde; of anders wordt zo'n 10 meter voor een dam gestopt en vanaf de dam teruggewerkt.

Uitvoering Baggeren met baggerpomp

Op aanwijzen van het collectief zal een sloot eens per 4-5 jaar in mozaïekvorm gebaggerd worden. Hierbij wordt alternerend gebaggerd waarbij er beurtelings om de 25-50 meter, 10 cm en 50 cm slib blijft zitten.

Het collectief zal de opdracht en uitvoering van het baggeren met de baggerpomp aan een loonwerker verstrekken.

De betaling zal rechtstreeks via het collectief aan de loonwerker gebeuren.

De loonwerker en deelnemer bepalen onderling het moment van uitvoering.

Uitvoering hiervan moet in de periode tussen 1 september – 1 november plaatsvinden.

13 Botanisch waardevol grasland

Introductie

Botanische graslanden zijn belangrijk vanwege hun botanische waarde, en daarnaast zijn ze ook voor de fauna belangrijk. Botanisch grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan de leefomgeving van vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. Het gaat vaak om typisch 'ouderwets' grasland met een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron voor dieren: de aanwezige nectar trekt insecten aan die op hun beurt voedsel kunnen vormen voor diverse boerenlandvogels.

Het streven is dat er zo'n 15-20 verschillende grassen en kruiden per 25 m² aanwezig zijn.

Beheervoorwaarden

- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90 % van de oppervlakte.
- Minimaal 8 verschillende indicatorsoorten uit lijst b zijn in een transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
- De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht. (uitgezonderd duurzaam slootbeheer)
- Het grasland mag niet worden gescheurd en/of gefreesd.
- *Pakket a*: Van 15 juni tot 1 oktober is beweiding toegestaan met een maximale veebezetting van 2 GVE/ha. Bijvoeren is niet toegestaan.
- *Pakket b*: Beweiding is van 1 augustus tot 1 maart toegestaan. Bijvoeren is niet toegestaan.
- Klepelen is niet toegestaan.
- Maaien toegestaan vanaf 15 juni.
- Op de aanliggende sloten wordt duurzaam slootbeheer (ecologisch slootschonen + baggeren met de baggerpomp) toegepast.

Pakketten

- a) Botanisch weiland
- b) Botanisch hooiland

Tarieven / ha